

Váradi József ...ha jön a medve...

I.

Ezt a medencét a Teremtő jókedvében találta ki. Tágasnak méretezte, jó levegővel és még jobb vizekkel látta el. A friss forrásvíz mellett itt – ott egy – egy kénes, szénsavas vagy csakis borvizes buborékol fel. A termőfölddel sem lenne baj, csak rövid a nyár és eléggé hűvös. Mit tegyen az ember, minden nem lehet fenékgig tejfel. Aztán a panasszal is mit érne el. Az emberek ebben nagy jártasságot tudtak maguk mögött. Mindennel alkura jutottak. Előbb vagy utóbb kiderült, hogy heveskedni semmi vonatkozásban nem válik az ember hasznára. Kurcsi Vendelné is betegeskedett már vagy hét éve. Akkor a táltoshoz mentek, hogy puhatolóznék a Fennvaló szándéka felől. A táltos kacagó görcsöt kapott:

– Óh, ti balgák, hét évig óvatosan megtakarítottátok az égi posta költségét, most egybe meg akarjátok kapni a választ. A lehető leglassúbb úton megy el ez a levél, lehet megérthetetlen választ fogtok kapni. Majd valami nagy későre. Nekem se megy örökösen a direkt kapcsolás. Főleg mikor hitetlen kételkedőkkel van dolgom, az Isten iránt csekély megbecsülést hordozókkal. Aztán vajon mit szeretnétek hallani?

Szegény Zsuzsika néni, még vagy öt évig várta a választ. Sokat szenvedett közben. Igen sokat, annyira soknak mérhették, hogy sokan mondták, ezt ember nem is bírhatja. Aki csodálkozott, az nem érthette. Aki érteni akarta, az tudta, hogy mindenki, aki körülötte van, részt kér a szenvedésből. Ami nem kicsi. A doktorok azt tudták, hogy a környezete tartja fenn. Csak a jó indulat és annak biztatása tartotta életben. A néni pedig minden napnak örvendett, amikor csak

felébredhetett. Aztán egy reggel csak úgy felkelt egészen, felöltözött, kiment a templomba, később hazatért és munkához látott, mintha a tegnap hagyta volna abba. A táltos maga sem jutott szóhoz. A csodálkozás benne rekesztette a mondókát. És a néni, mindenki éber figyelme közepette, még több mint tizenhat évig, makkegészségesen jött – ment. Akkor aztán teljesen meguntta ezt a világot. Ahogy egyszer felkelt a halottas ágyról, azzal a nemes egyszerűséggel most lefeküdt, többet nem akart felkelni. Búcsúzott, s átment a más világokba.

Ezt a medencét a Teremtő jókedvében találta ki. Széltében és hosszában szinte minden van, amit a földrajzban látni kell. Vannak hegyek, velük völgyek, vízmosások és rengetegek. Vannak lapályok, martokkal, hogy tovaláss, van egy tó s egy lápos a folyóparton lefelé. Hal és madár pedig annyi van, hogy a Bibliának igaza legyen. Az embert az Isten ellátta javára mindennel. Éppen csak a laposabb földekre kellene nagyobb gondja legyen, ha már bevetette, legyen ideje kapálni, és töltegetni. A terményt idejében begyűjteni és időben hálát adni. Ez az utolsó kettő, a háború óta nagyon lefogyatkozott. Néha teljesen elmaradt. Pedig több pap sürgölődik ebben a dologban, igyekszik életben tartani az ismert és fennmaradt szokást. A hálaadást szorgalmazni nem semmi feladat. Az emberek, ahogy betakarodnak, csak a kiteleléssel vannak elfoglalva. Végzik a téli munkákat. Megjavítják a szekeret és fát hoznak a másik esztendőre, ha kell Karácsonyra is. Kalákákat szerveznek pityókaválogatásra, csuhéfosztásra, szárazfuszulyka fejtésre, diótörésre. A kalákában történeteket mesélnek, s mire elállnának az ülésben, táncre kerekednek. Mondják, jó ezen a helyen lakni. A fáradozásra vagy bort, vagy pálinkát töltenek. Köszöntik egymást.

Van aki arra esküszik, hogy a völgyben örökké volt méhészkedés. Lehetséges. Az óvatosabb ember, főképp, ha bizonyítéka sincs, akkor kiegészítik abban, hogy Boldizsár Ferenc, mikor az orosz cártól hazajött, egyebek mellett, négy család méhet hoztak utána a szekereken. Nagyon lassan jöttek el, mert a bogarakat bizony két naponként kirepítették. Akkor pedig állni kellett, hogy visszatérhessenek. Legtöbbet éjjel jöttek, mégsem tévedtek el. Egyenesen haza értek. Omlás alatt a betérőt csak a szekerek tették meg. Az emberek, a Berde pusztán már feltértek, s mintha nem érezték volna, hogy kaptatón mennek, szaladva hagyták ott az utolsó métereket. Nyolc éve nem látták a családjukat, mióta a cárhoz szegődtek, valami ördögzáros bútorokat s fergettyűs ajtókat gyártottak, csakis fából, semmi vas nem kellett azokhoz. Némely más falusi sorstársuktól azon a nap el sem búcsúztak, hagyták, hogy azok mendegéljenek tovább, a saját portájuk felé. Ha valaki ezt a búcsú nélküli napot elnézi, hát nagyon rossz vélekedéssel marad az omlási mesterek neveltetéséről. Csakhogy ez aztán nem maradt annyiban. Ezek az emberek annyira megszokták az együttlétet, hogy a következő időkbén, legalább másfél hónaponként összegyűltek a hét végére. Magukkal hozták minden családtagjukat, aki nem restellte a nyolc éves világljárás dolgait újra és újra meghallgatni, esetleg egy elfelejtett adómával vagy míves esettel megtoldva fűszer gyanánt. Az adomázás mellett csúfolódás is került, de egymás tévedéseit sem hagyták kifigurázás nélkül. Legtöbbet azon kacarásztak, ahogyan a muszka nyelvet kitalálták. Mert volt egy fordítójuk, amikor valakivel érintkezni kellett, de az sem ült örökké a mesterek között. A mestereknek pedig munka közben nem kellett semmit lefordítani, mindenki tudta a dolgát. Ha egyikkel végzett, szaporán a másiknak kezdett. Bálint Jóska bá, oda menetelük első szombatján megkérdezte:

– Aztán mikor lesz a hazamenetel? – amire mindenki összerezsent. Attól kezdve szinte minden héten, legalább egyszer elkérdezte. Ugyanazt.

Boldizsár Ferenc méhészkolát alapított. Ezzel minden faluban lett egy utód méhész, az omlásbeliek túltettek másokon, négyen fogtak neki bogarászni. Ma már szövetkezetben vannak, és a nagytermők távoli földjeire is elmennek. Komoly motorizálással rendelkeznek. Kurcsi Zakariás a kollektív hanyatt vágódásakor tizenegy zeter lelkét vette ki, hogy aztán azokat potom áron megvéve, önjáró talyigákat szerkesszen belőlük. A talyigák azután csudamód megint elindultak, és jó sokáig jártak. Csak motorolajt vártak el, s kenőolajat kértek a munkához. Járnak most is. Nem hetvenkednek, csak mennek. Két – három olyan ember, akinek a munkaköre megengedi, elmennek egy – egy ilyen méhésztanyára, és annyit dolgoznak, hogy a család mézfogyasztását megkeresik. Van, aki még marad, ha elég lett a méze, de van, aki felkerekedik és máshoz szegődik. Ha több lesz még a felvásárlónak is eladnak. Mert a pénz csak szűk csapokon csepeg a parasztgazdaságban. Egyéb dolgok is kellenek a családnak, nem csak nyalakodásból áll a világ. Aztán a mézgyűjtés az utolsó időkben nem teljesen veszélytelen.

Pihenés alig van. Ha egy ember gondozza a méheket, akkor némely melegebb délutánon valami két órát nyugodtan lefekhet, de máskor végig talpon kell lennie. Boldizsár Ferenc kisebb unokája a Gazsi bácsi és Kurcsi Zakariás középső fia Geri szokott a nagyapám és a Csurulyák kertje mögött levő hegyi tisztáson méhészkedni. Van, hogy egyszerre, de van, amikor külön jönnek vagy éppen mennek. Olyankor, ez már iskolai év végére esik, szívesen vállalok őrködést, mert egyéb dolog nincs sok. Egy kis olvasással is meg lehet lopni a pásztorkodást. Még nincs a szénázás ideje, amikor pedig aztán el nem lehet

maradni, amíg az utolsó szál szénát is haza nem vittük, hozzánk vagy nagyapókához. Tehát ebben az időszakban ez a rét a világ legszebb helye, az omlások alatti Tündérbert után. Volt, amikor oda is elhívtak. Mindenféle fák és bokrok, mindenféle füvek és paréjok egyszerre ontják a virágokat, s a méhek a fűrgé darazsakkal és a lomha dongókkal versenyezve gyűjtik a finomabbnál finomabb nedveket és porokat. Nagy a verseny, szinte megállás nélkül mennek s jönnek. Az egész rét egyetlen nagy zümmögő üzem. Folyik a hordás. Az ember ezt csak nézi, a kaptárban, ha szűkülés vagy hiba, helyhiány mutatkozik, ugrani kell. Elő a füstölőt, elbódítani a fenn akadtakat, kiigazítani a hibát, visszaállítani a természetes helyzetet, s mehet minden, ha a füstölőt kiszellőztették.

A rendes gyűjtési időszakban ott ül az ember a nemrég bejött méhek mellett. Hallgatja, ahogy átadják a munkát az éjjeli dolgozóknak. Az őrneke gondja kell legyen a levegő melegére, a széljárásra s a nedvességtartalomra. Nem lehet nem odafigyelni akár egy perc töredékére is. Ezek az apróságok aztán, igencsak megtudják hálálni a gondoskodást.

A rendes gazdának, a mezőn az egereket és a hivatlan minden rágszálókat kell távol szorítani. A dolgozó társadalmat lágú viasszal és olvasztott gyantával kell segíteni, hogy a betolakodó előrejutását megakadályozhassák. A hegyen pedig legalább egy mackó éjjeli garázdaságaira készülhet. A legsikerültebb a festékes dobozban, kevés vízzel puffasztott karbiddal, azzal lehetett jó nagyokat buffantani. Még az embernek is megrogyan az ina, ha megijedt. Az állatok is elrohannak, aztán tisztességes távolságról visszabámulnak. Van, amelyik annyira kiokosodott, hogy megnézi az embert, mikor mit tesz. Ha van egy lyuk vagy megállás a ténykedésben, akkor azon át visszakujtorog a kaptárak környékére. Merthogy ez

lenne a célhely. A fokost is hiába lóbálsz egyik – másiknak, rád se ránt.

A mai állatok egészen mások. Régebb a tűz fénye, amíg csak ellátszott semmi állat nem merészkedett közelebb. Most a farkas a hátadban liheg, hogy valami maradékot vess hátra. A rókák egészen a tűzig mennek, ha tyúk vagy csirkefélék készítettél a szabad tűzön. Mintha tudnák, hogy a legmagasabb körök oltalmát élvezik. Mert a vadakat törvényileg bántani nem szabad. Csak nagy magas polcra való és kísérettel érkező vadászok zavarhatják nyugalmukat. Viszont erről valahogy valami ki nem fürkészhető úton előbb értesülnek, és nagyon jól megbújnak az erdő rejtekeiben. Ha pedig hajtóvadászatot rendeznek, akkor a disznók, a nyulak és az őzek egymást letapodva menekülnek, a többiek ki sem néznek a rejtekük ágai alól. Nem minden vadászat sikerül. Ahogy hallom a káröröm a legnagyobb öröm. Ha nem sikerül a vadászat, a közember örvend, hogy az idegenek nem tudták elvinni a vadakat. Mérgelődik azonban, ha vad olyan kárt okozott, amiért a pusztulását idézné meg. Aztán csak megbocsát a tudatlan állatnak. Hiszen az Isten nem a véletlenség okán teremtette a föld színére. Egy jó nagy kölpöt tol az elégett helyére.

Ma reggel, a hűvösön legurultam Geri bához, akivel alkum volt. A polcos autóra felraktunk húsz gyalogkaptárt a benne lakókkal együtt. Raktunk még vascsöveket, és állítható lábakat. Ezzel az lesz, hogy a lábakat vízszintre tesszük, rá a csöveket, azon pedig a kaptárak. Egy dologra kellett figyelni, hogy a szomszéd kaptárak színe lehetőleg ne zavarodjon nagyon össze. Délre, már szinte mind ki tudtuk engedni, a kis állatok pedig, mint akik már ismerik a leckét, kerültek egyet, aztán rávetették magukat az illatfelhő forrására. Akkor aztán hagyakozott, mikor itassam meg a méheket, mikor kell a cső

mellett pocsolját csinálni, a kutyát felküldi még kora délután. A biciklire pedig ne legyen gondom, elteszi jó helyre. Aztán csak semmi idegesség, nincsen semmi képzelhető veszély. Ezzel készen álltam az első egyszemélyes őrségemre. Geri bácsi ezzel hazament, az esti feljövételt előkészíteni. Egy másik huszonnégyes autózó családi közösséget még otthon hagytunk, azt is fel kellett rakni, majd kitöfögni vele a hegyen. Csakhogy ez utóbbi majd ott marad fenn, a zetor polcain, onnan repdesnek az aprók a munkahelyre s vissza. A két fuvar között egyetlen különbség volt. A reggeli fuvar kétszer olyan nehéz, mint a délutáni. A reggeli kaptárak vasalt sarkalt élékkal, ördögcsattal vannak és ekkizikherájccal, duplafalúaknak készültek. Két ember is erőből emeli fel. Kell a medve ellen némi óvatosság. Van eset, hogy egyetlen pofozó mozdulattal leüti az állórámpáról. Az embernek sem lenne álmjójó, ha a lábára ejtené.

Gazsi bácsi is ma jön fel, szintén ide a tisztásra. Csak fordított sorrendben. A zetoron levő kaptárakat a réten tartotta eddig. A Tündéerkertben mostanig tartott az akác és a hárs virágzása. A környéken a réti és a pataki virágok mostanig éltek világukat. Lassan nem lesz kellemes a kertben. Ahogy beülnek a méhek, feljön velük. Akkor este velem, vagy Geri bácsival lemennek a gyalog kaptárosok után. Jó nehezek az ő kaptárai is. De én nem ezért szurkolok, hanem mert a medve jöhet addig, s én azzal nem sokra megyek. Inkább mégis cipekedni jelentkezek. Gazsi bácsi, majd a hosszú, unalmas, de elaludni nem szabad, hát az éjjelekre két újdonságot ígért a múlt hetekben. Mintha látnám egyikből – másikkból egy éjjel csak valami nagyon keveset fog elmondani, hogy kérleltesse magát, és másnap éjjel feltegye a nagy kérdést:

– Na lássuk csak, mit találtatok ki, eddig tartó meséből?

Ha nem mentünk sokra vele, többször felkacagott, és mindegyre emlegette, hogy nem figyeltünk a mondókája lényegére:

– Nem is engem hallgattatok, valahol máshol járt az eszetek.

Négy óra körül lehet, mikor eszébe jut az őrnek, hogy enni volna jó. Odamegy a tellát képező karóhoz. Leveszi róla a szalmakalapot s az esőköpenyt. A három ujjban végződő karóra egy zsákocska van felakasztva.

– Na, most meglássuk, hogy munkatáborba ment, kenyeret kereső embernek mit tarisnyáltak fel otthonról – fogott bele a tréfás mondókába. – Né, ez egy vágás szalonna, ki hitte volna, hogy efféle még van ezen a csuda világon. Ez meg egy, két öklömnyi túró. Hát ennek is már a vége felé tart, mert kell a frissnek a hely. Majd, ha hazamegyek, meglesem, hogy mennyi hűssül ebből a kamarában. Hát ez meg mi lehet, hogy olyan sokan vannak? Hát ezek bizony piros hagymák. Beh, szépek vagytok, s milyen jól találtok ehhez az ételhez, na én sokat nem gondolkozok szépen összevagdallak, sorba válogatva felfallak. – Amint mondta úgy is tett. Aztán megint rázendített. – Az Istennek hála, hogy ezeket kirendelte, egy karéj kenyérré felszededgetem, és szépen megeszem. A hála pedig takarosán szép, ezért pedig nem engedem meg a pazarlást. – Az őr pedig, ettől jobbra lett kedvvel enni kezdett. – Ebből valamit megeszünk, s arra nagyot iszunk. Ilyen elégedett ember nem lesz az harangos faluig. – Máris mehetünk a forrásra. A megelégedés forrására. Eloltottam szomjamat.

Amikor az őr vissza indult a tellahely felé, valami azt súgja a sokadik érzéke mentén, hogy a méhészetben valami változás állt be. Nem tudja pontosan. Mert nem is látja, csak sejti, illetve érzi, hogy ott arra a tisztás alsó szélén a két bokor

felőli tájon valami nem úgy van, mint amikor a forrásra ment. Elveszi a kisbaltát, mert ugye az valami biztonságot kölcsönöz, s elindul a változás helye felé. Nem csak az őrzés felelőssége, hanem a kíváncsiság is közreműködik a tolatásban. Ezekről tolatva tesz egy pár lépést a nevezett hely felé. Hanem nem kell nagyon sokat mennie arra, meglátja a vadórt, aki térdre ereszkedve és előre hajolva bebámul a csővezeték alá, amelyekből a tartórámpa összeáll. Szentég, mi lelhetette ezt az embert? Talán keres valamit?

– Jó napot Mihály bá! – köszönt illedelmesen az őr.

A vadór alig észrevehetően összerezszent. Nem számított a gyermekhangra. Az öreg méhészekre gondolt, akiket megtalálni jött erre:

– Jó napot, mit csinálsz te itt?

– Én vagyok a méhészek helyettese.

– Én a nagy méhészeket keresem.

– Érje be velem, csak kicsiben van méhészem.

– Te mióta vagy szolgálatban?

– Hát a reggel óta.

– Akkor mégsem tudunk szót érteni, mert én egy három – négy napos dolog után vagyok indulóban – mondta az erdei állatok biztosa. Leverte a térdére felakadt füveket. Mintha indulóban lett volna, de mégsem indult.

– Hol vannak most a nagy méhészek? – kérdezte végül fontoskodva.

A kicsi őr csak hümmögött és a vállát vonogatta. Világosan meglátszott, hogy ettől tovább semmi beszélgetés nem eshet köztük.

A vadór még jól be sem ment az erdőbe, amikor a tanácsi küldönc jött elő a kertek felől jövő ösvényen. Ő is a nagy méhészeket kereste. De hát ő is csak úgy maradt, mint az előbbi. Nem tudta meg hol vannak, csak annyival lett okosabb,

hogy estére megjönnek. Úgy ment el, mint a vadőr. A kicsi méhésznek, mint szolgálatos őrnek, nem tetszett, ez a fene nagy érdeklődés. Ugyan, nem tudta mire vélni, de azt sem tudta mit keressen meg előbb. A nagy méhészeket kellene megkeresni? A keresés okát kellene inkább megkérdezni? Elég vastag kérdés, most melyik után rohanjon az ember? A vadőr után nem szalad, mert lehet, már nem is találja meg. Inkább a küldönc után fut, amíg nem távolodik el túlságosan.

– Álljon meg egy percre! – érte utol kifulladásra a küldöncöt. – Ha kijönnek, mit mondjak miért keresték?

– Nem mondták, hogy rajtuk kívül másnak megmondhatom.

– Nekem megmondhatja, most én vagyok itt helyettük.

– Nagy fejed van mindenképp. Csakhogy nem oldod meg helyettük. Csak ők tehetnek valamit.

– Vagyis nekem nem mondja meg?

– Megmondom, de nem mégy vele semmire. A Patakér felé tartó fason az akácfákon belül egy medve tetemét találták meg. A medve védett állat. Nyomozni kell, az elesése kikutatása érdekében.

– Hát tényleg sokat nem tehetek ezért. De azt megmondom, hogy itt jártak.

II.

Ahogy közeledett a Nap a tisztás mellett élő fák koronájához, egyre kevesebb meleg maradt a tisztáson. A levegő egyre jobban lehűlt. Ami meleg volt, az ment a Nap után. Valami kevés még, ami tétovázott, a hamuban elbújt parázs mellett várakozott. Sorára. A Nap pirosas udvarral vette körül magát. Egyre tépettebbnek a széle. Egy – egy méhecske még határozatlanokodott, bemegy vagy sem valamelyik kaptárba. A kutya megette a vacsoráját. A szolgálatos pedig,

futó láncra akasztotta a horgát. A tűzhely mellé aztán felrakott valami hat kölöp fát. Tett még valami vékonyságokat is, ha netalán leomolna a tűz. Ha elaludna a nagy melegben, s nem tudná összeszedni magát. A tűz semmiképp nem aludhat ki. A hálólhelyet is meg kellett erősíteni, amíg szabad szemmel látni lehetett. Aztán a tűzre utalva nehezebb dolga adódik az embernek. Nemcsak az árnyak sokasodnak, hanem a szélek is belevesznek a sötétbe. Ahogyan ott a tűznél felegyenesedik, az első, amit megláthat, egy nagy hullámzó medvehát. Mendegél és billeg át a tisztáson. Látható, hogy nem most megy át először. S a vonalat folytatva, a tisztás belső felén a fák alatt kivehető két kisebb medve árnyékképe. Ez egy medvecsalád lesz. Lényege nincs annak, hogy a fiatal medvéket az anyjuk vagy nem az anyjuk vezeti a vadászaton. De szürkületkor csak cserkészésre mehetnek. Mikor elég közel ért a kisebb medvékhez, egyet hörrentett, és mentében megtért. Egyenesen a kutya háza felé tartott. A kutya pedig mostanig csendben nézte a vonulást. Mihelyt meglátta a felé vonuló testes állatot, rákezdt a soha el nem számolt jelezgetésre. Hiszen ezért kapná a fizetést, ha bár egyszer szóvá tenné. Nyüsztett, vonított és szaggatottan ugatott. Nem volt bizonyosan kitalálva, hogy egy házórző kutya, hogyan jelezzon egy nála nagyobb állatot, amiről aztán kiderüljön, hogy ráadásul tolvaj is. A medve ettől nem vett fel semmit, csak nyugodtan mendegél a kutya háza felé. Mikor aztán kartávolságra ért, két lábra ágaskodott, a kutya pedig behúzott farokkal beoldalgott a házikójába. Akkora csend ült a tájra, hogy a távoli falusi élet hangjai is felértek eddig. A medve még egyet lépett előre, s a kutya ólát a bejáratára fordította. A kutya egyben fogoly lett. Egy pissenés sem volt. Az őr pedig közben két fát vetett a tűzbe, azok egy keveset sötétlettek, majd vígan lobogva kaptak lángra. Fényük messze, a kaptársor végéig is eljutott. Akkor egy festékdobozba karbidot vetett, ráköpött, és hibáztatta magát,

hogy nem vett vizet a forrásról. A doboz lyukához tüzet tartott, amitől az egész egy nagyot buffant. A nagy medve egy pillanatra oda fordult, de semmi érdekeset nem vett észre. Kiment a kaptársor végére, s az első kaptárt kétszer oldalba pofozta. Az oldaldeszák beszakadtak. A nagynak mondható résen benyúlt, s a mancsa csupa egy lépes méz volt. A kisebb medvék felé kurjantott, azok óvatoskodva jöttek mellé, és előbb kóstolót vettek, majd nekiestek, mint aki nem akarja abbahagyni. A nagy medve akkor a második kaptár oldalát is beverte. Jóízűen mormogva nyalogatják a mancsukkal kimert lépes mézet. Közben hol egyik, hol a másik mackó letörli a pofájába rajzó méheket. Merthogy a kicsikék nem túriks, hogy a betolakodók csak úgy elvegyék a nehéz és aprólékos munka gyümölcsét. Neki – neki vadulnak, és nemcsak a szemük vagy a fülük környékét fullánkozzák, hanem az orrukat megcélozzák. Nos, ezt csak a fűben széttörölve lehet megtorolni. Törülköznek is a mackók elégszer. A kis őr pedig futkoshat, zajonghat, szinte semmi foganat nélkül.

Aztán egyszer szinte vezényszóra a nagyobb medve elindul a forrás felé, ott gurgulázva egyet iszik. A kisebbek is ellesik a mintát, ugyanazt teszik. Aztán a lehető legnagyobb csendben felszívódnak a sötétben.

A tűz ezalatt leszakadt. Nincs mit tenni, egyetlen baja az esti történetnek, hogy a búsulásra jó sötétben szinte semmit nem látni, a korábbi nagy lángú tűznek csak parazsa maradt. Ennek az izzása még két lépésre sem nagyon vet fényt. Az őrs csak maga elé bámul, nem tudja, korholja magát, érezze magát hibásnak és bűnösnek. Valamit bizonyára nem tett jól, majd a nagy méhészek felelőssé teszik, s gyávának fogják tartani. A gyávaság pedig nagy szégyen az erdő szélén táborozó embernek. Vagy ne törődjön vele, inkább azzal foglalkozzon, hogy befogja a hazátlanná lett méheket, és készítsen

menedéket nekik. A szétvert kaptárról össze kell gyűjteni a maradékot, ki kell majd tenni a vizes edény mellé. A hulladékot pedig megtisztítva a méhecskék visszahordják a kaptárakba. Igen erről kell kezdeni. A kis őr most a zsákban kutat, két tálat talál és egy pléhcsészével s egy evőkanállal felfegyverezve a széttört kaptárhoz megy. Ott aztán úgy látszik, jobban teszi, ha a tűz mellé vonja a beteggé lett kaptárt. Majd munkához lát. A kanállal feltakarítja a szanaszét vert mézet. A tálakba rakja. Mikor az első kaptárral végez, meghallszik az út felől, a lihegő zetor hangja. Jön az egyik nagy méhészt. Ez bizakodással tölti el a kis őrt.

Jön az egyik nagy méhészt. Két nagy méhészt jött. Igaz azzal jöttek, hogy a segédet vigyék le kerekét javítani. Aztán a másik zetort is hozzák fel. Csakhogy a medvelátogatás egy keveset változtatott a menetrenden. Gazsi bácsi serényen két kaptárt rakott össze a tartalékban levő előgyártott darabokból. A második kaptárban nem esett akkora kár, a méhek is szinte mind benne voltak, csak óvatos füstöléssel át kellett azokat rakni. Néhány perc múlva csak azt lehetett hallani, hogy szárnyaik zizegetésével melengetik az új kaptárban egyelőre szokatlan légteret. Csodálatos ez a teremtet világ. Mindennek meg van a pontosan járó órája. Geri bácsi sem volt rest. A legközelebbi elvadult almafán rálelt a hazátlanná lett méhcsaládra. Fürtben lógtak, mint rajzáskor. Lehet hogy nem érte túl nagy veszteség a családjukat. A gyűjtő kosárral befogta azokat és a második kaptár népe is nekilátott az idegen kaptár megszokásának. Szinte azonnal neki láttak a munkának, mintha semmi nem történt volna. A kis őr csak mind arról kérdezősködött, hogy nem haraguszna, vagy mit tehetett volna. A nagyok csak mosolyogtak az igyekezeten.

– Medve ellen mi sem tudtunk volna jobbat – simított egyet a bajuszán Geri bácsi. – Most azon legyünk, hogy visszatérhessünk a rendes kerékvágásba.

Két viharlámpába töltöttünk petróleumot, a zsákból elővettünk egy vadonatúj gumibelsőt. A három méhészek letértek az útra, hogy mielőbb felhozzák a többi méhet, akik a kilyukadt kerék miatt lenn maradtak a pataknál. A lemenés alatt a nagy méhészek kikérdezték a kicsi méhészt a nap eseményeiről. Rendre mindent elmondott. Elsősorban a méheket illető dolgokról számolt be. Másodszor elmondta, hogy kezdett félni este felé, mert nem tudta, hogy mi lesz a dolga. Erre aztán leértek a patakra. Most elfogyott a mese ideje. A méhészek gumizó mesterekké vedlettek. Feltekerték a támasztó éket. Levették a kereket és kibeleszték. Betették az új belsőt. Bele izzadtak, de felfújták a kereket. Összecsomagoltak, irány vissza a tisztásra. A kicsi méhész nem állta meg

– Kérdeznék valamit!

– Kérdezzed! – mondta Geri bá.

– Amég elmentünk egy medve az egész méhest felborogathatta – szólt a kicsi őr.

– Ez nem nagyon eshet meg, inkább patkány vagy görény, ha nem vetemedik arra. De a medve a rombolás előtt már megjelöli a helyet. Alig van olyan bátor állat, ami reggel előtt oda jöjjön az erdő felől. Alul felől jöhetett vagy jöhet, ha a tűzbe bele mer nézni. Most meglássuk.

De nem láttak semmi rendellenest. Mert nem volt. Minden a legnagyobb rendben mutatkozott.

III.

Ahogy felértek a tisztásra, a két nagy méhész egyszerre kérdezte a kicsi méhészt, hogy nem akarna – e egyet aludni a

mai nap ijedelmére. Mert most mondom, mind a két traktorban a széleken vannak a kaptárok a saját polcaikra rakva, köztük a maradt helyen műhely, emelete ágyhely és raktár húzta meg magát. Minden traktoron legalább három ember jól meglehetett akár egy hónapig is. Hanem a kicsi méhészkész inkább a vacsora felől érdeklődött. A nagy méhészeknek is jól jött a gondolat. Belevágtak. Evés közben a kicsi méhészkésznek eszébe jöttek a napközi látogatók. Elmondta, hogy a vadőr s a tanácsi küldönc érdeklődött a nagyok után. Elhullott medvét kaptak a kertben. Akarják tudni, ha a nagy méhészek tudnának valamit erről. A beszéd itt a levegőben megállott, senki nem vette fel a logó fonalat. A kicsi méhészkész is tudta, hogy a folytatás nélkül való mondatot csak az kezdheti újból, akinél megakadt a mondás kereke. Hát nem szólott erről többet. Még beszéltek valamit. Az ételmaradékot gondosan elrakták, a késeket eltörölték, a salátás tálat a kicsi méhészkész a forráson kiöblögette. A korsóba vizet vett, megrakták a tüzet. Hátra van még a Gazsi bácsi traktorának a lerakása. A nagyok cigarettára gyújtottak, a kicsit is megkérdezték, nem szokott még rá. A nemleges válasza nem is akarták rászoktatni:

– Legalább több marad nekem! – mondta Geri bácsi hamiskásan.

Aztán mégsem gyújtottak többet. Szépen lerakták a Gazsi bácsi méheket. Csendes módon, hogy ne zavarják az utaztatással felkavart, de azóta leülepedett nyugalmukat. Csodálatos egy dolog. A kicsi méhészkész nem győzött eleget lelkendezni, hogy mennyi csodadolog van ebben a méhészkészletben.

– Azért csak tanulj jól az iskolában, nem muszáj csak méhészkész legyél – mondta Gazsi bácsi. A méhészkész elkel szórakozás gyanánt, ha valami biztos keresetted van.

Valamivel ezután felkapaszkodott a zeter nyergébe és elkezdett a szarvasölő sapkájával hadonászni. Olyan volt, mint

aki összekeveri a búcsú jelét a balra tarts úti jelzéssel. Már kiért kert végéhez, és még mindig kacagtam. Geri bácsi kétszer is utána kiáltott, aztán a tanács előtt álljon meg és menjen be. Mert kerestek, ne felejtsd el...

Engem valamivel később oda tett hogy kihült hamut gyűjtsék a tűzhely körül, aztán az összevakart mézből is kért. Leállt az eszem. Két kaptárnak látszó ládába egy – egy erős rúgót szerelt be, azon tollak forgatták meg, kavarták fel a hamut. A rúgó tartóján hat még jobban hegyezett szeg állott ki. Visszataszító. Mondom, ha az aminek gondolom, akkor ez alávaló gyilkosság. Meg aljasítób, hogy megfontolt szándékkal követik el. Elkezdett kacagni. Úgy kacagott Geri bácsi mint akinek esze ment. Rövideket, tagoltan, néha mint akit erőlteti, hogy kedve ellen kacagjon. Közbe, mintha az t dűnnyögné, ...ha jön a medve...

– Nem mondaná meg, mi folyik itt?!

Nagy későre leállott a szaggatott kacarászással, karon fogott, odavitt a traktorához:

– Vedd ki a kicsi létrát, menj fel a felső sorhoz. Olvasd el a táblát.

Felmentem, majdnem leestem a létráról, nagyon megdöbbsentem, azt írta szépen és nagyon, a mézgyűjtés alatt itt járkálni tilos!

Lejöttem, én is elkezdtem kacarászni. Hirtelen megfogta a kezem:

– Most olvasd el a másik felén levő figyelmeztetést!

Meggémberedve jöttem le, egy szót sem tudok kimondani:

– A kaptárhoz nyúlni életveszélyes!

(2009)